

Colecția GHEORGHE FĂT

Cum se face coarda la carul cu fân

În Dănești (com. Șișești), iarna, sau vara, când se aduce fânul, ca să nu se împrăștie pe drum, după ce pui ruda peste fân, se pune un lanț peste rudă, îl îmbelciugești, bagi vavul sub car prin lanț și se apasă de vârful vavului ca să preseze fânul.

Se apasă bine, în așa fel ca să-l strângă, apoi poți merge liniștit acasă cu carul, fânul nu se va împrăștia.

Dănești, 2003

Colecția VERONICA POP

Cum se trag clopotele

A trage clopotele este o adevărată meserie, spune badea Nistor din Finteușu Mare. Trebuie să știi când să le tragi și cum să le tragi. Sunt trei clopote, două mici și unul mare; duminica, pentru vestirea slujbei, se face cruce cu clopotul: adică se apucă prima dată clopotul cel mare de limbă cu mâna dreaptă, iar cu stânga se ține de funie. Limba se bate pe partea celui care trage - clopotarul sau fătul - de două ori, cu pauză între bătăi, aceasta însemnând "în numele Tatălui și al Fiului", apoi se lasă limba din mână, trăgându-se în jos de funia aceluiași clopot, făcând să vină din nou limba pe partea celui care trage, bătând "al Duhului/Spiritului Sfânt", timp în care, cu mâna dreaptă apuci clopotul mic din dreapta - cel mai mic dintre cele două mici -, îl apuci tot de funie, realizând doar o rezonanță, iar limba clopotului mare bate partea opusă clopotarului realizând "Amin". După aceasta se trage un stiv - adică se trag toate clopotele - vestindu-se îmbrăcarea preotului pentru slujbă, timp în care diecii cântă în cor itroase sau utrenie.

Se trag apoi trei stivuri, se trag toate clopotele de trei ori cu pauze de câte un minut, vestind începerea slujbei. La terminarea slujbei se mai trage un singur stiv.

La înmormântări, în prima zi, dimineața, la ora 6, se trag trei stivuri la interval de o jumătate de ceas, al treilea stiv vestind prânzul mortului. La ora 12 se trag din nou trei stivuri, la aceeași distanță de timp, iar după amiază nu se mai trag.

În ziua a doua se trag trei stivuri dimineața și la prânz, iar seara un singur stiv vestește cina mortului.

În ziua înmormântării, dimineața, se trag din nou trei stivuri la distanță de o jumătate de oră, iar la ora 13 pentru prohod. Apoi clopotele nu se mai trag până când se iese cu mortul din odor (ogradă, curte), apoi se trage câte un stiv la fiecare oprire din cele 12 "stații" câte se fac până la groapă. Stațiile se fac în locuri mai semnificative pentru cel care a murit, la distanțe de aproximativ 100 m. Ajunși la groapă, clopotele se opresc până când mortul este coborât în groapă, apoi se trage un singur stiv, ultimul.

De la Dragoș Nistor, 77 ani, 29 martie 1981, Finteușu Mare; Ioan Cozma, 34 ani, 5 aprilie 1981, Vălenii Șomecutei.

**Ce-am avut
Și ce-am pierdut.**

Mută-ți apele-napoi
Că le-ai dus de pe la noi!
Că ni-i țara ca un rai
Și-avem rege pe Mihai.

27 iunie 1944

Foto: Francisc Nistor

1963

De pe Don

Donule, râu blestemat,
Vai, de te-aș vedea secat!
Iarba deasă crească-n tine,
Mult necaz ai pus pe mine.

Cine-o vrea ca să te treacă
Viața-n tine și-o petreacă
Cum mi-am petrecut-o eu
Nouă luni pe malul tău.

Donule cu cinci izvoare,
Două dulci și trei amare,
Eu, de când te-am cunoscut,
Zile bune n-am avut.

Malul tău e plin de sânge,
Mâine multe mame-or plânge,
Vadul tău e plin cu morți,
Nevestele-i plâng pe soți.

Rusie, tu verși potopul,
La mulți le mănânci norocul
Cu bombe și gloanțe din tun
Mulți copiii-ai lăsat pe drum.